

Laaja hyvinvointikertomus 2013 - 2016

Simon kunta

”Simo on taloudellisesti ja tehokkaasti
tasapuolisesti kaikille kuntalaisille laadukkaita
palveluja tuottava, viihtyisän asumisen ja vireän
yrittämisen kunta”

Simon
kunnanvaltuusto
24.2.2014

Sisällys

Simon kunnan laaja hyvinvointikertomus 2013 - 2016	2
Johdanto	2
Valtuuston päätös laadinnasta ja tarkasteltavasta ajanjaksosta	3
Kertomuksen vastuutaho ja laatijat	3
Kunnan vuosikello	3
OSA I PÄÄTTYVÄN VALTUUSTOKAUDEN ARVIOINTI	4
Hyvinvointitiedon ja tehtyjen toimenpiteiden arviointi	4
Paketti 1; Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	5
Paketti 3; Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	6
.....	8
Paketti 4; Nuoret ja nuoret aikuiset	8
Paketti 5; Työikäiset	10
Paketti 6; Ikäihmiset	12
Yhteenveto ja johtopäätökset havainnoista ja arvioinneista	13
1. Keskeiset opit ja evästyksiset päättyvältä valtuustokaudelta	13
OSA II TULEVAN VALTUUSTOKAUDEN SUUNNITTELU	13
2. Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset	13
3. Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat	14
4. Suunnitelma hyvinvoinnin edistämisestä alkavalla valtuustokaudella	15
1) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet	15
2) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet	16
3) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet	17
4) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet	18
5) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet	18
OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY	19
6. Valtuustokausittaisen hyvinvointikertomuksen hyväksyminen	19
Liite 1	20

Simon kunnan laaja hyvinvointikertomus 2013 - 2016

Johdanto

Kuntalain 1 § mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävä kehitystä alueellaan. (Suomen perustuslaki 11.6.1999/731) **Sähköinen hyvinvointikertomus on kunnan virkamiesjohdon työväline, jolla osaltaan valmistellaan hyvinvointi- ja terveysasioita kunnanvaltuustolle.** Työvälinettä käyttävät kaikki hallintokunnat. Kunnan poliittisille päättäjille se on päätöksenteon väline, jolla sovitaan kunnan hyvinvointipolitiikasta, kehittämiskohteista ja niiden toiminnan resursoinnista. (Hyvinvointipolku.fi 2012) Hyvinvointikertomus on tiivis, eri hallinnonalojen asiantuntijoiden yhdessä laatima katsaus kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen sekä niihin vaikuttaviin tekijöihin. Sähköisen hyvinvointikertomuksen etuja ovat: helppokäyttöisyys, selkeä rakenne, kansallisesti yhtenäiset hyvinvointi-indikaattorit, poikkihallinnollisuus, kunnan vuosisuunnittelun huomioiminen ja maksuttomuus. **Työväline on nopea tapa tehdä terveydenhuoltolain 12 § hyvinvointikertomus ja vuosiraportit valtuustolle.** (Hyvinvointipolku.fi 2012)

Kunnan on seurattava asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveysosoittimia. Kunnan on nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Lisäksi kunnan on tehtävä yhteistyötä muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen sekä yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Jos sosiaali- ja terveydenhuolto on järjestetty useamman kunnan yhteistoimintana, yhteistoiminta-alueen on osallistuttava asiantuntijana eri toimialojen väliseen yhteistyöhön sekä sosiaalisten ja terveysvaikutusten arviointiin alueen kunnissa. (Terveydenhuoltolaki 30.12.2010/1326, 2 luku. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen)

Laki velvoittaa kuntia tekemään hyvinvointikertomuksen. Toukokuussa 2011 astui voimaan uusi terveydenhuoltolaki. 12§ todetaan, että kunnanvaltuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laaja hyvinvointikertomus. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain.

Hyvinvointikertomus toimii kunnan tärkeän tehtävän eli kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen perustana (kuntalaki). Kertomus tuo esiin kuntalaisten hyvinvointitarpeita sekä arvioi toteutunutta toimintaa, hyvinvointipolitiikkaa sekä kunnan voimavarojen ja tarpeiden välistä suhdetta. Kertomus toimii valmistelijoiden työvälineenä hyvinvointitiedon kokoamisessa, raportoinnissa ja seurannassa sekä resursoinnin suunnittelussa. Luottamushenkilöille se on työväline päätöksenteossa, resursoinnissa ja vaikuttavuuden arvioinnissa.

Valtuuston päätös laadinnasta ja tarkasteltavasta ajanjaksosta

Simon kunnan ensimmäinen hyvinvointikertomus tehtiin 2011 ja sitä hyödynnettiin valmisteltaessa 2012 sähköistä hyvinvointikertomusta. Valtuuston päätös §52 6.5.2013

Hyvinvointikertomus antaa tietoa päätöksentekijöille erityisesti kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtimiselle.

Kertomuksen vastuutaho ja laatijat

Hyvinvointikertomuksen valmistelusta vastaa kunnanhallituksen nimeämä poikkihallinnollinen hyvinvointityöryhmä, johon kuuluvat kunnanjohtaja Esko Tavia, psykiatrian sairaanhoitaja Maija Mustonen, terveydenhoitaja Arja Miettunen, vanhustyönjohtaja Pirjo Miettunen, koulukuraattori Katja Enbuske, perhepäivähoidonohjaaja Sirpa Soikko, sivistystoimenjohtaja /rehtori Kyösti Rajanen, vapaa-aikatoimenjohtaja /työsuojelupäällikkö/ hyvinvointivastaava Soile Vakkala, vastaava lääkäri Vappu Väsenten, vastaava hammaslääkäri Sinikka Välipakka, sivistyslautakunnan varapuheenjohtaja Pekka Ruuskanen, diabeteshoitaja/terveyden edistämisen yhdyshenkilö Helvi Hamari, rakennustarkastaja/ ympäristösihteeri Mika Tiiri

Valmistelussa tukena toimii johtoryhmä, johon kuuluvat: kunnanjohtaja Esko Tavia, hallintojohtaja Keijo Ylitalo, sivistysosaston osastopäällikkö Kyösti Rajanen, teknisen toimen osastopäällikkö Mika Tiiri, kunnanhallituksen puheenjohtaja Lauri Niskala ja työsuojelupäällikkö Soile Vakkala.

Kunnan vuosikello

Simon kunnan hyvinvointijohtamisen vuosikello

KK	HYVINVOINTITYÖRYHMÄ/JOHTORYHMÄ	LAUTAKUNNAT	KUNNANHALLITUS	KUNNANVALTUUSTO
TAMMI	Valtuustokausittainen hyvinvointikertomus, voimassa olevan kuntastrategian ydinasiat ja linjaukset (tammi-maaliskuu), Hyvinvoinnin edistämistä tukevat muut strategiat, ohjelmat ja suunnitelmat. Valtuustokausittainen hyvinvointikertomus, Hyvinvointitiedon tarkastelu (tiedon tulkinta ja keskeiset havainnot)	Vuosittainen hyvinvointikertomus: Määrärahojen käyttösuunnitelman sekä toiminnallisten, taloudellisten ja laadullisten tavoitteiden hyväksyminen.	Vuosittainen hyvinvointikertomus: Määrärahojen käyttösuunnitelman sekä toiminnallisten, taloudellisten ja laadullisten tavoitteiden hyväksyminen	
HELMI		(Ennakkotieto tilinpäätöksestä)	(Ennakkotieto tilinpäätöksestä)	
MAALIS		Hyvinvointitiedon seminaarit/käsittely	Hyvinvointitiedon käsittely osana talouden ja toiminnan suunnittelua	
HUHTI	Valtuustokausittainen hyvinvointikertomus, Hyvinvointiperinnön määrittely tulevalle valtuustokaudelle	Valtuustokausittainen hyvinvointikertomus: Hyvinvointiperinnön käsittely	Talouden seuranta	Strategiaseminaarit: Hyvinvointitiedon käsittely muiden asioiden ohella
TOUKO			Vuosittainen hyvinvointikertomus: Päättyvän vuoden yhteenveto ja arvioinnin käsittely osana talousarvion laadintaa ja suunnitteluohjeita	

KESÄ HEINÄ				Valtuustokausittainen tai vuosittainen hyvinvointitieto osaksi tilinpäätöstä ja arviointikertomusta. Talousarvion suunnitteluohje tulevalle vuodelle (tiedoksi)
ELO	Valtuustokausittainen hyvinvointikertomus, kohta 5: Suunnitelma hyvinvoinnin edistämisestä alkaneella valtuustokaudella	Talousarvioesitys ja taloussuunnitelma		Valtuustokausittainen ja vuosittainen hyvinvointikertomus: Kuntastrategia
SYYS LOKA		Talouden seuranta Talouden seuranta	Talouden seuranta Talouden seuranta	Talousseminaarit
MARRAS	Vuosittainen hyvinvointikertomus: Hyvinvoinnin painopisteiden tarkentamista talous- ja toimintasuunnitelmaan		Vuosittainen hyvinvointikertomus; Talousarvion ja –suunnitelman valmistelu seuraavalle vuodelle	Talousarvion lähetekeskustelu
JOULU	Vuosittainen hyvinvointikertomus: Tulevan vuoden käyttösuunnitelman valmistelu			Talousarvion ja –suunnitelman hyväksyminen sekä täytäntöönpano – ohjeet (kuntastrategia ja –suunnitelma)

OSA I PÄÄTTYVÄN VALTUUSTOKAUDEN ARVIOINTI

Hyvinvointitiedon ja tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima

V1 = Tervola V2 = Kemi

V3 = Koko maa

V4 = Lappi

V5 = Oulun seutukunta

Teema	Perusindikaattori	Simo	V1 Terv	V2 Kemi	V3 Koko	V4 Lapp	V5 Oulu	
		Arvo Muutos						
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Väestö 31.12. (2012) Info	3429	↔	3339	22257	5426670	182844	235268
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Huoltosuhde, demografinen (2012) Info	68,7	↑↑	75,8	56,9	54,3	55,8	51,6
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Väestöennuste 2030 (2012) Info	3101	???	2889	21465	5847680	182471	276287
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta (2012) Info	-1,2	↓	-6	-5,2	3,2	-1,6	4,9
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta (2012) Info	4,4	↔	8,4	33,4	49,2	20,1	24,4
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Lapsiperheet, % perheistä (2012) Info	32,9	↓	33	35,6	39,5	36,7	46
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Yksinhuoltajaperheet, % lapsiperheistä (2012) Info	12,8	↓	18,7	28,2	20,4	21,7	18,2
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista (2012) Info	31	↔	39,7	47,1	41,5	41,4	40
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Työlliset, % väestöstä (2011) Info	35,4	↔	34	35,5	43,6	39	42,4
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Koulutustasomittain (2011) Info	267	↑	256	294	340	307	395

Paketti 1; Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima

Väestö- ja perherakenne

Väestönkehityksen mukana tuomat ongelmat ovat varmasti yksi suurista tulevaisuuden haasteista Simon kunnalle ja koko Lapille. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Simon kunnan väkiluku pienenee vuoden 2009 3496 asukkaasta vuoteen 2040 3192 asukkaaseen, joka tarkoittaisi väkiluvun pienenemistä 304 henkilöllä. Ikärakenteen mukaan tarkasteltuna nuoret ikäryhmät ovat pienentyneet ja vanhat ikäryhmät kasvaneet.

Demografinen (tai väestöllinen) huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttänyttä on sataa 15-64 -vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on. Simossa arvo on muuttunut vuoden 2011 66,9 vuoden 2012 68,7

Väestön koulutustasoa mitattaessa perusjoukkona käytetään tavallisesti 20 vuotta täyttänyttä väestöä. Näin siksi, että alle 20 -vuotiaat ovat pääsääntöisesti vielä koulussa eivätkä näin ollen ole ehtineet suorittaa tutkintoa. Tutkinnon suorittaneella väestöllä tarkoitetaan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa, yliopistoissa ja korkeakouluissa tutkinnon suorittaneita sekä näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon suorittaneita. Pelkästään peruskoulun, keskikoulun ja kansakoulun käyneet eivät kuulu tutkinnon suorittaneeseen väestöön. Tutkinnot on luokiteltu henkilön korkeimman, viimeksi suoritettun ammatillisen tutkinnon mukaan. Simon kunnan koulutustasomittain on hieman noussut edellisestä. Peruskoulun jälkeen Simossa asuva väestö on suorittanut keskimäärin 2,8 vuotta opintoja.

Kaikki ikäryhmät

V1 = Tervola

V2 = Kemi

V3 = Koko maa

V4 = Lappi

V5 = Oulun seutukunta

Teema	Perusindikaattori	Simo		V1	V2	V3	V4	V5
		Arvo	Muutos	Terv	Kemi	Koko	Lapp	Oulu
Osallisuus	Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % (2012) Info	65,7	↔	65,4	55,3	58,2	60,6	54,7
Terveys ja toimintakyky	Kelan sairastavuusindeksi, ikavakioitu (2012) Info	122,4	↑	114	131,2	-	-	-
Turvallisuus	Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1000 asukasta (2012) Info	3,5	↑↑↑	5,7	9,3	7,5	8,2	7
Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus	Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot (2011) Info	23,5	↔	25,1	25,3	28,5	25,5	-
Asuminen ja ympäristö	Asunnottomat yksinäiset / 1 000 asukasta (2012) Info	0	???	-	0,4	1,5	0,5	0,3
Asuminen ja ympäristö	Ahtaasti asuvat asutokunnat, % kaikista asutokunnista (2012) Info	10,8	↓	10,2	7,2	8,7	8,3	8,6
Toimeentulo	Kunnan yleinen pienituloisuusaste (2011) Info	14,1	↓	17,2	20,2	15	17,5	16,4
Kuntalaisten palvelut	Terveystiedonvälittäjäaktiivisuus (TEA) kunnan strategisessa johtamisessa, pistemäärä (2013) Info	-	???	-	-	72	60,5	90,6

Paketti 2; Kaikki ikäryhmät

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset kohdassa, indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden väkivaltarikosten eli henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Kyseessä ovat sellaiset väkivaltarikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Simossa vuonna 2011 arvo oli 6,4 ja vuonna 2012 arvo oli alentunut 3,5, ollen vertailukuntiin alhaisin.

Ahtaasti asuvat asuntokunnat, % kaikista Simon asuntokunnista on 10,8 ja edelliseen vuoteen verrattuna tilanne on jonkin verran parempi.

Paketti 3; Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

V1 = Tervola

V2 = Kemi

V3 = Koko maa

V4 = Lappi

V5 = Oulun seutukunt

Teema	Perusindikaattori	Simo		V1	V2	V3	V4	V5
		Arvo	Muutos	Terv	Kemi	Koko	Lapp	Oulu
Elämänlaatu	Ei yhtään läheistä ystävää, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista (2008) Info	16,3	↑↑↑	5	7,3	9,8	10,1	10,6
Henkinen hyvinvointi	Keskivaikaa tai vaikea masentuneisuus, % 8.- 9.-luokan oppilaista (2008) Info	11,1	↓	12,7	14,2	13,1	14,3	12,7
Terveys ja toimintakyky	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8.- ja 9. luokan oppilaista (2008) Info	16,7	↓↓↓	13,8	17	16,9	16,8	17,8
Terveys ja toimintakyky	Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista (2008) Info	28,2	↑↑	18,8	21,6	16,5	19	13,8
Terveys ja toimintakyky	Tupakoi päivittäin, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista (2008) Info	23,6	↔	19,5	17,6	15,1	18,2	15
Turvallisuus	Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokkalaisista (2008) Info	7,4	↓↓↓	13,8	8,2	8,3	8,5	6,9
Turvallisuus	Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	1,7	↑↑↑	-	2,1	1,4	1,5	1,2
Turvallisuus	Vanhemmuuden puutetta, % 8.- ja 9.luokan oppilaista (2008) Info	19,2	↓↓↓	17,7	20	22,3	25,4	20,7
Asuminen ja ympäristö	Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista (2012) Info	39,2	↔	41,8	31,3	29,2	30,8	27,3
Toimeentulo	Lasten pienituloisuusaste (2011) Info	19,4	↔	15,1	24,7	14,9	18,6	16,6
Toimeentulo	Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2011) Info	6,2	↔	4,4	15,8	8,6	10,4	7
Kuntalaisten palvelut	Lasten päivähoitossa olleet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	69,6	↑↑↑	57,3	80,9	67,9	73	55,2
Kuntalaisten palvelut	Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1000 alle 18-vuotiasta (2012) Info	40	↓↓↓	35,6	84,6	74	86,5	21,6
Kuntalaisten palvelut	Perusterveydenhuollon kouluterveydenhuollon käynnit / 1000 7-18 -vuotiasta (2012) Info	1924	↑↑	2255	1779	1927	2149	1839

Lapset ja lapsiperheet

Lapsia ja lapsiperheitä tuetaan eri elämäntilanteiden vaatimilla palveluilla. Pyritään turvaamaan hyvä, tasavertainen kasvu-, asumus- ja oppimisympäristö.

Vanhemmuutta tukemalla vahvistetaan vanhempien omien voimavarojen käyttöä ja osallisuutta oman elämän hallinnassa. Tavoitteena ennaltaehkäisy ja tuen antaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Simon kunnassa järjestetään päivähoitoa kahdessa(2) päiväkodissa. Perhepäivähoitoa järjestetään kolmessa(3) ryhmäperhepäiväkodissa, joista yhdessä(1) toteutetaan vuorohoitoa. Omassa kodissa työskenteleviä perhepäivähoitajia on viisi(5). Kaikki alle 3 - vuotiaat hoidetaan perhepäivähoidossa. Lähivuosina useita perhepäivähoitajia jää eläkkeelle ja tarvitsemme korvaavia hoitopaikkoja asianmukaisissa tiloissa.

Esiopetus järjestetään päiväkodeissa sekä tarvittaessa erillisissä ryhmissä. Esiopetuksen tehtävänä on parantaa lasten oppimisedellytyksiä ja tasoittaa eroja oppimisvaikeuksissa. Leikinomaisilla keinoilla edistetään lapsen kasvua vastuullisuuteen, sosiaalisuuteen ja toisten ihmisten huomioimiseen. Esiopetus ja perusopetus ovat tavoitteiltaan ja sisällöiltään johdonmukaisesti etenevä kokonaisuus.

Esiopetuksessa ovat mukana pääsääntöisesti kaikki esiopetusikäiset lapset. Pidennetyssä oppivelvollisuudessa olevien lasten esiopetus voidaan antaa myös päiväkodeissa ja niissä resurssit eivät ole riittävät.

Varhaisnuoret

Kouluterveyskyselyyn 2013 vastasi 8. ja 9. luokkien opiskelijat, yhteensä 86. Kootussa kuntaraportissa nuorten hyvinvointia kuvataan 42 indikaattorilla, jotka on jaettu viiteen(5) ryhmään; elinolot, kouluolot, koettu terveys, terveystottumukset ja kokemus oppilas- ja opiskelijahuollon tuesta. Kunnan poliittista päätöksentekoa varten kuntaraportin indikaattoreista on valittu kymmenen(10) keskeistä kuntakohtaista indikaattoria, joista esitetään sekä muutoskuvio että vertailukuviot.

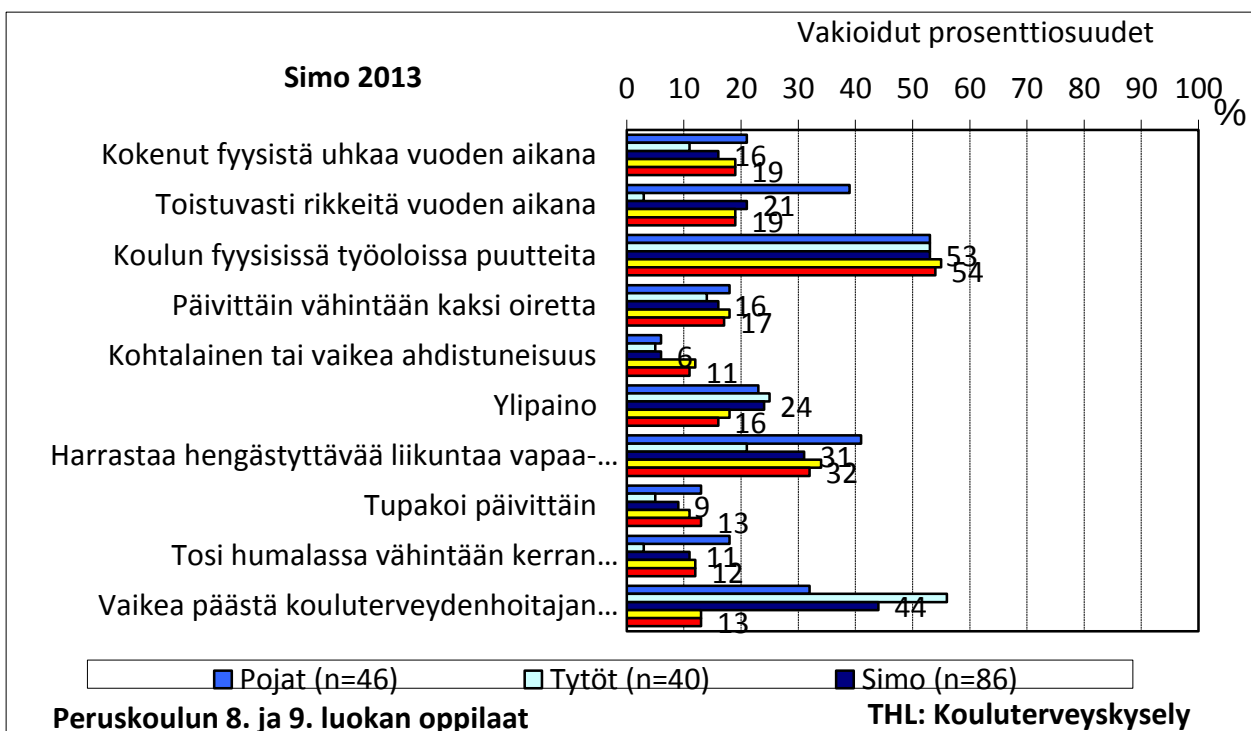
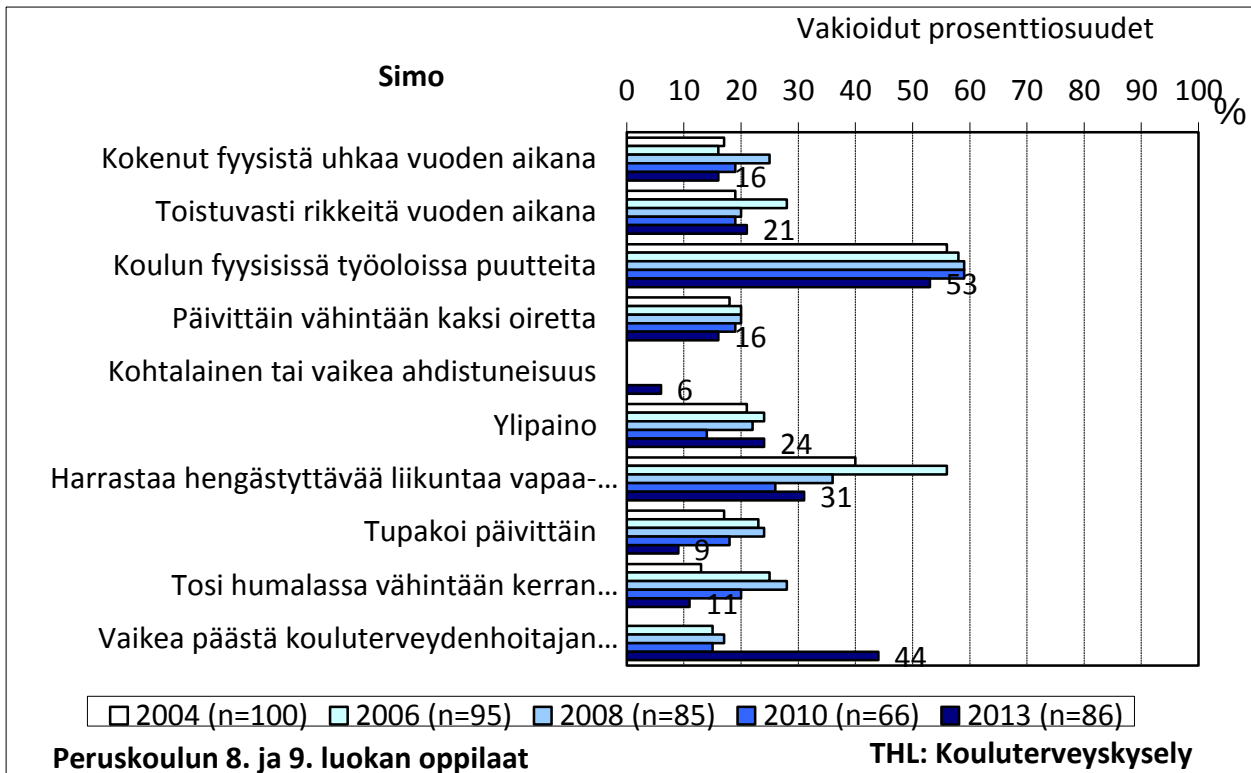
Yhteenvetona ilon - ja huolenaiheet peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilailla:

Ilonaiheet (muutokset verrattuna edelliseen kyselyvuoteen)

- vanhemmat tiesivät paremmin lapsensa viikonloppuiltojen viettopaikan
- koulutapaturmat vähentyivät
- lintsaminen vähentyi
- aamupalan syöminen arkisin lisääntyi
- hampaiden harjaamistottumukset paranivat
- päivittäinen tupakoiminen vähentyi
- humalajuominen vähentyi
- koulukuraattorin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi

Huolenaiheet (muutokset verrattuna edelliseen kyselyvuoteen)

- ylipainoisia oli enemmän
- koululounaan syöminen päivittäin vähentyi
- kouluterveydenhoitajan vastaanotolle pääsy koettiin vaikeammaksi
- koululääkärin vastaanotolle pääsy koettiin vaikeammaksi

Paketti 4; Nuoret ja nuoret aikuiset

V1 = Tervola
 V2 = Kemi
 V3 = Koko maa
 V4 = Lappi
 V5 = Oulun seutukunta

Teema	Perusindikaattori	Simo		V1	V2	V3	V4	V5
		Arvo	Muutos	Terv	Kemi	Koko	Lapp	Oulu
Henkinen hyvinvointi	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2012) Info	-	???	1,9	1,3	0,9	0,9	1
Terveys ja toimintakyky	Eryiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 16 - 24-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	7,5	↑↑	6,9	6,7	6	7,6	6,3
Turvallisuus	Alioikeuksissa tuomitut 15 vuotta täyttäneet henkilöt / 1 000 vastaavanikäistä (2011) Info	10,5	↓↓↓	10,5	17,2	13,9	13,3	13,2
Turvallisuus	Rikoksista syylliseksi epäillyt 15-17-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä (2011) Info	63,5	↑	136,7	100,9	127,5	95,6	127,8
Turvallisuus	Rikoksista syylliseksi epäillyt 18-20-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä (2012) Info	138,3	↑↑↑	99,1	315,6	157,9	157,3	149,3
Opiskelu ja työ	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011) Info	12,4	↑↑↑	10,6	12,2	11,2	9,9	9,6
Toimeentulo	Toimeentulotukea saaneet 18-24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011) Info	9,7	↑↑↑	7,3	26,8	14,1	17,8	12,7
Kuntalaisten palvelut	Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 15 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (2012) Info	0	???	-	-	1,3	0,7	1,4

Nuoret

Kouluterveyskyselyyn 2013 vastasi lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat, yhteensä 42. Kootussa kuntaraportissa nuorten hyvinvointia kuvataan 42 indikaattorilla, jotka on jaettu viiteen(5) ryhmään; elinolot, kouluolot, koettu terveys, terveystottumukset ja kokemus oppilas- ja opiskelijahuollon tuesta. Kunnan poliittista päätöksentekoa varten kuntaraportin indikaattoreista on valittu kymmenen(10) keskeistä kuntakohtaista indikaattoria, joista esitetään sekä muutoskuviot että vertailukuvio.

Yhteenvetona ilon - ja huolenaiheet lukion 1. ja 2. luokan opiskelijoilla:

Ilonaiheet (muutokset verrattuna edelliseen kyselyvuoteen)

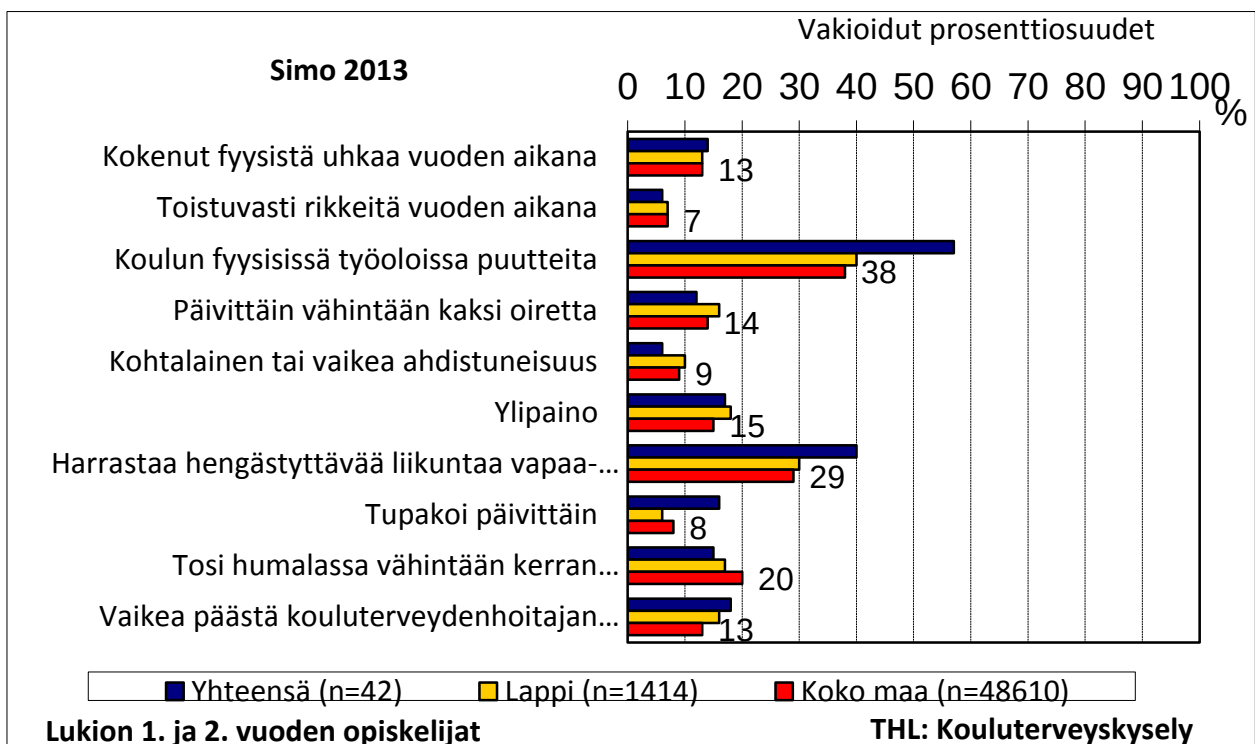
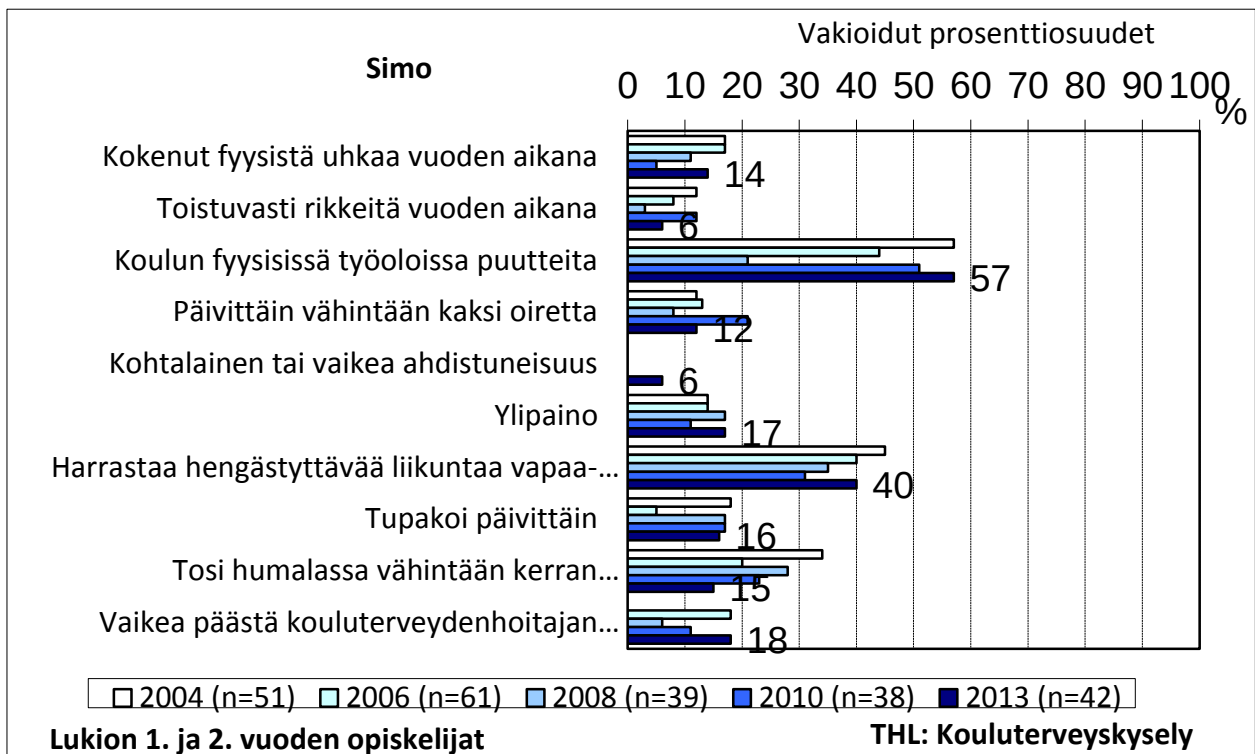
- vanhempien tupakointi vähentyi
- läheisen alkoholin käytön aiheuttamat ongelmat vähentyivät
- viikoittain koetut niska- ja hartiakivut vähentyivät
- hampaiden harjaamistottumukset paranivat
- koulukuraattorin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi
- koulupsykologin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi

Näiden esiintyvyys hyvin pieni(alle 0,5%) vuonna 2013

- koulukiusattuna vähintään kerran viikossa

Huolenaiheet (muutokset verrattuna edelliseen kyselyvuoteen)

- aamupalan syöminen arkisin vähentyi
- ruutuaika arkipäivisin lisääntyi

Paketti 5; Työikäiset

V1 = Tervola
 V2 = Kemi
 V3 = Koko maa
 V4 = Lappi
 V5 = Oulun seutukunta

Teema	Perusindikaattori	Simo		V1	V2	V3	V4	V5
		Arvo	Muutos	Terv	Kemi	Koko	Lapp	Oulu
Henkinen hyvinvointi	Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25-64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä (2012) Info	9,8	↓↓↓	13,7	22,6	18,7	20,2	22
Terveys ja toimintakyky	Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	16	↑	12,1	16,2	8,3	11,4	8,5
Opiskelu ja työ	Vaikeasti työllistyvät, % 15 - 64-vuotiaista (2012) Info	4,1	↔	3,8	5,3	4,1	5,1	-
Toimeentulo	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011) Info	0,4	↔	0,9	3,5	2,2	2,1	1,5
Kuntalaisten palvelut	Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50-64-vuotiailla / 1000 vastaavanikäistä (2012) Info	1564	↓	1250	957	1032	1022	843
Kuntalaisten palvelut	Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (2012) Info	6,4	↔	11,1	8	4,7	6	3,8
Kuntalaisten palvelut	Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (2009) Info	3,8	???	-	5,8	3,4	3	3,3

Työikäiset

Simon kunnan päätöksenteossa ymmärretään, että parempi työllisyys vaikuttaa monipuolisesti väestön hyvinvoinnin lisääjänä ja kunnan talouden tasapainottajana. Työpaikka tuo turvaa ja hyvinvointia itse työntekijälle, hänen perheelleen sekä myös työnantajalle. Me kaikki simolaiset hyödyimme taloudellisesti varsinkin pitkäaikaistyöttömien työllistymisestä ja sen seurannaisvaikutuksista - lisääntyneestä ostovoimasta, palveluista ja verotuloista.

Simossa tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista 2011 on 5,2 %. Luku on suuri verrattuna koko maan 1,8 %:n tai Lapin 2,5 %:n. Tähän tullaan kiinnittämään huomiota tulevassa hyvinvointiohjelmassa. Työkyvyttömyyseläkettä saavien määrä 16 – 64 – vuotiaista on myös Simossa suurempi kuin koko maassa tai Lapissa yhteensä. Työikäisten pitkäaikaistyöttömyys on lisääntynyt 9,7 %:sta lähes puolella 18,3 % vuonna 2011. Vuonna 2011 päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidetuista potilaista/1000 asukasta kohti oli simolaisia 5,2. Päihde - ja mielenterveysongelmat yhdessä tuki- ja liikuntaelinten sairauksien sekä pitkäaikaistyöttömyys ovat simolaisten työikäisten kuntalaisten suurimmat huolenaiheet. Simon kunnassa on tehty hyvää yhteistyötä Oulunkaaren sosiaalitoimen ja Meri – Lapin Te-toimiston kanssa, jotta työikäisille simolaisille on löydetty työharjoittelu- ja kuntouttavan työtoiminnan työpaikkoja.

Simon kunnassa on käytössä varhaisen tuen toimintamalli, jonka avulla työssä jaksamista ja työhyvinvointia seurataan.

Paketti 6; Ikäihmiset

V1 = Tervola

V2 = Kemi

V3 = Koko maa

V4 = Lappi

V5 = Oulun seutukunta

Teema	Perusindikaattori	Simo		V1	V2	V3	V4	V5
		Arvo	Muutos	Terv	Kemi	Koko	Lapp	Oulu
Henkinen hyvinvointi	Dementiaindeksi, ikävakiointu (2009) Info	110,9	???	82	106,5	100	106	-
Terveys ja toimintakyky	Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	67,7	↑	69,8	67,4	63,2	66,9	70
Asuminen ja ympäristö	Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	89,1	↑	92,9	89,4	90	90,1	90,3
Toimeentulo	Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	2,3	↓	3,4	2,1	2,8	2,2	2,3
Kuntalaisten palvelut	Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	10,9	↑↑↑	19,4	10,5	11,9	13,5	14,3

Ikäihmiset

Oulunkaaren vanhuspalvelut järjestetään yhdenmukaisin toimintaperiaattein kuntayhtymän alueella kohtuullinen siirtymäaika huomioiden. Palvelujen saatavuutta ja kohdentumista ohjaavat lainsäädäntö, asetukset ja ikäihmisten palvelujen laatusuositus. Vanhuspalveluiden tarkoituksena on tukea ikääntyvien kuntalaisten selviytymistä omassa asuinympäristössään mahdollisimman pitkään. Palvelut pyritään suunnittelemaan yksilöllisesti asiakkaan tarpeet ja palveluresurssit yhteen sovittaen. Oulunkaaren vanhuspalveluiden toimintaa ohjaavia ja ihmisarvoista vanhuutta turvaavia eettisiä periaatteita ovat itsemääräämisoikeus, voimavaralähtöisyys, osallisuus, yksilöllisyys ja turvallisuus.

Ikäihmisten palveluiden laatusuositus korostaa, että ikääntyneiden kuntalaisten pitkäaikaishoiva tulee muuttaa rakenteita ja toimintatapoja muuttamalla. Sellainen pitkäaikainen hoito terveyskeskusten vuodeosastoilla, joka ei ole lääketieteellisesti perusteltua, on korvattava muilla vaihtoehtoilla. Tällöin terveyskeskusten vuodeosastot voivat keskittyä joustavasti ja nopeasti akuuttihoitoon ja kuntoutukseen. Pitkäaikainen hoiva on järjestettävä ikäihmisten omien toiveiden mukaisesti kotona tai kodinomaisissa ympäristöissä kuten tuetun tai tehostetun palveluasumisen yksiköissä. Uudet hoivapalvelumuodot korvaavat perinteisen vuodeosastolla järjestetyn laitoshoidon. Hoivakotien toiminnan painopiste tulee olla asiakkaan hyvinvoinnissa ja turvallisessa kodinomaisessa elinympäristössä. Esteetön, turvallinen ja viihtyisä ympäristö mahdollistavat itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta asiakkaan omien voimavarojen mukaisesti. Simossa on, ikärakenteesta johtuen, suhteellisen paljon 65- vuotta täyttäneiden asuntokuntia. Ikääntyneiden asuntokuntien määrä Simossa on lisääntynyt 3,2 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2009 mennessä. 65 -vuotta täyttäneiden asuntokuntia kaikista asuntokunnista oli vuonna 2009 yhteensä 33,7 %. Se on hieman enemmän kuin seutukunnalla ja Lapissa yleensä. Yksin asuvia ikääntyneitä Simossa on kuitenkin maakuntaan verrattuna vähemmän. Simolaisista vuonna

2009 yli 75- vuotiaista 40,4 % asui yksin, kun vastaava luku Lapin maakunnassa oli 42,3 %. Seutukunnan yli 75- vuotiaista 43,9 % asui yksin vuonna 2009.

Yhteenveto ja johtopäätökset havainnoista ja arvioinneista

Työttömyys on vähentynyt Simossa tasaisesti koko 2000-luvun ajan. Myös pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt sekä nuorisotyöttömyys. Peruskoulun jälkeinen koulutus on tärkeässä asemassa kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta. Simon kunnassa on mahdollista suorittaa lukio-opinnot peruskoulutuksen jälkeen. Simon kunnan opetuspalvelut ovat laadukkaasti tuotettuja ja ne tavoittavat hyvin kuntalaiset. Perusopetuksen kouluverkko on tällä hetkellä vielä varsin kattava ja eripuolella kuntaa asuvat oppilaat saavat hyvälaatuista opetusta kohtuullisen matkan päässä kotoaan. Simon kunnan monipuolinen elinympäristö tarjoaa loistavat puitteet viihtyisään asumiseen. Simon ympäristö mahdollistaa myös monenlaiset aktiviteetit niin urheilun kuin harrastustenkin parissa. Simon kunta on hyvin turvallinen asuin ympäristö kaikenikäisille. Rikollisuus kunnan alueella on laskenut 2000-luvun alusta lähes kaikilla osa-alueilla.

Hyvä tilanne on myös terveys- ja sosiaalitoimessa, tällä hetkellä järjestyy aika lääkärin vastaanotolle ja mielenterveyshoitolaan hoitotakuun sallimassa ajassa, eli kolmen kuukauden aikana. Hammashoitolaan ei ole jonoja. Sosiaalitoimessa tilanne on myös hyvä, toimentulo yms. hakemukset ehditään käsitellä aikarajan sisällä. Neuvolapalveluissa toteutetaan Oulunkaaren yhteistä neuvolaohjelmaa, joka pohjautuu neuvola - asetukseen. Se käsittää mm. laajat neuvolatarkastukset. Myös muihin ennaltaehkäiseviin palveluihin on panostettu viime aikoina. Niistä uutena perhetyö ja vanhempainkoulu.

1. Keskeiset opit ja evästyksset päättävältä valtuustokaudelta

OSA II TULEVAN VALTUUSTOKAUDEN SUUNNITTELU

2. Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Simo on taloudellisesti ja tehokkaasti tasapuolisesti kaikille kuntalaisille laadukkaita palveluja tuottava, viihtyisän asumisen ja vireän yrittämisen kunta

Painopistealueina ovat lapset, nuoret, työikäiset ja ikääntynyt väestö.

Kuntasuunnitelman mukaiset hyvinvointipolitiikan tavoitteet ja painopistealueet ovat tällä hetkellä;

1. Väestötavoite vuodelle 2012 on 3 500 asukasta ja vuodelle 2014 3 550. Haja-asutusalueet pidetään asuttuina ja välttämättömät peruspalvelut turvataan.
2. Suunnittelukauden aikana kaikkien palvelujen tuottamisessa huomioidaan terveyden edistämistä vahvistavat toimet.
3. Tuetaan elinkeinorakenteen monipuolistamista luomalla edellytyksiä erityisesti maaseutuelinkeinojen, luontomatkailun sekä pienteollisuuden kehittämiseen.
4. Asuin- ja elinympäristön viihtyisyyttä parannetaan ympäristöinvestoinneilla ja kaavoituksella.
5. Maanhankinnalla tuetaan asunto- ja elinkeinopoliittisia tavoitteita.

6. Kunnan palveluvarustusta kehitetään taloudellisten voimavarojen mukaan ja käyttäen hyväksi alueellista yhteistyötä.
7. Simolaisille nuorille turvataan laadukas peruskoulu ja yleislukio sekä riittävät muut jatko-opiskelumahdollisuudet. Koulutuksen kehittämisessä huomioidaan Simojoen erityispiirteiden ja arvokkaiden suojelualueiden mahdollisuudet ympärivuotiseen luontomatkailuun ja tutkimukseen.
8. Tuloveroprosentti säilyttäminen kohtuullisena ja kunnan velkamäärä ei nouse kohtuuttomasti (2 500 euroa/as).
9. Kunnan kehittämisessä otetaan huomioon Kemi-Tornio alueen tavoite-ohjelman kehittämistavoitteet, toimintapolitiikka ja toimenpiteet. Simon kunnan kehitys riippuu oleellisesti siitä, miten koko Kemi-Tornion seutukunta ja Oulunkaari kehittyy.

3. Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat

Hyvinvointikertomukset 2011 ja 2012

Päihde- ja mielenterveysstrategia 2011

Simon kunnan talousarvio 2013 ja taloussuunnitelma vuosille 2013 - 2016, valtuuston hyväksymä 12.12.2012

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissopimus 2012/Simon kunta ja Oulunkaaren kuntayhtymä

Simon kunnan liikenneturvallisuustyön koulutus-, valistus- ja tiedotussuunnitelma vuosille 2011 – 2015

Terveys 2015 – kansanterveysohjelma

Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma

Vanhuspalvelulaki

4. Suunnitelma hyvinvoinnin edistämisestä alkavalla valtuustokaudella

1) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet			
Lapsiperheet			
Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Lapsiperheiden ja vanhemmuuden tukeminen	Perhetyöntekijä osana moniammatillista yhteistyötä Vastuutaho; sosiaalitoimi, neuvola, mt - työ	Perhetyöntekijä	
Lapsiperheiden ja vanhemmuuden tukeminen	Vanhempainkoulu suunnitteilla Vastuutaho; sosiaalitoimi, neuvola, mt- työ, päivähoido	Terveystenhoitaja	Osallistujien määrä
Uudet päivähoitopaikat	Riittävien päivähoitopaikkojen järjestäminen. Alle 3- vuotiaiden päiväkotiyksikön tilatarpeen selvittäminen Vastuutaho; tekninen toimi, sivistystoimi	Tarvittavan henkilökunnan palkkaaminen	Hoitopaikkojen riittävyys ja järjestämisaian pituus
Lapsiperheiden ja vanhemmuuden tukeminen	Alle kouluikäisten lasten erityistuen tarpeeseen vastaaminen. Vastuutaho; sivistystoimi	Tällä hetkellä eivät riittävät.	Asiakaskontaktit

2) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet			
Nuorten aseman vahvistaminen			
Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Ei yhtään syrjäytynyttä nuorta	Etsivä nuorisotyö, nuorten työpaja, nuorisotakuu, yläkoulun ja lukion yhteinen hyvinvointipäivä, yhteistyö muiden kuntien kanssa Vastuutahot; vapaa-aikatoimi, sosiaalitoimi, työvoimahallinto, mielenterveys- ja päihdetyö, tekninen toimi, kunnanhallitus, sivistystoimi,	Etsivä nuorisotyöntekijä, 2 työpajan ohjaajaa, koulukuraattori, opinto - ohjaaja, koulutoimenjohtaja, sosiaalityöntekijä, vapaa-aikatoimenjohtaja, Simon kunnan hyvinvointityöryhmä	Eri toimenpiteissä (esim. työllistetyt) olleiden määrä
Kaikilla simolaisilla nuorilla on peruskoulun jälkeinen opiskelupaikka	Etsivä nuorisotyö, nuorisotakuu, nuorten jatkopaikan/opiskelupaikan saannin seuranta yhteistyössä etsivän nuorisotyön, työpajan ja koulun kesken, oppilaitokset Vastuutahot; sivistystoimi, vapaa-aikatoimi, sosiaalitoimi, tekninen toimi	Etsivä nuorisotyöntekijä, 2 työpajan ohjaajaa, opinto - ohjaaja, koulukuraattori, koulutoimenjohtaja, sosiaalityöntekijä, vapaa-aikatoimenjohtaja	Seuranta
Nuorille suunnatun toiminnan lisääminen	Yökahvilatoiminta, nuorisotilatoiminta, tapahtumat, hankeyhteistyö/seutuyhteistyö lähialueen kuntien kanssa Vastuutahot; vapaa-aikatoimi, seurakunta, eri järjestöt, sivistystoimi, tekninen toimi, kunnan hyvinvointityöryhmä, etsivä nuorisotyö, nuorten työpaja	Vapaa-aikatoimenjohtaja, etsivä nuorisotyöntekijä, 2 työpajan ohjaajaa, eri koulujen opettajat, seurakunnan nuorisotyönohjaaja, järjestöjen työntekijät	Kävijämäärät/saavutettavuus
Päihteiden käytön vähentyminen	Etsivä nuorisotyö, ehkäisevä päihdetyö, yökahvilatoiminta, nuorisotilatoiminta, tapahtumat, Seutu-Info ryhmän toiminta, hankeyhteistyö lähialueen kuntien kanssa Vastuutahot; vapaa-aikatoimi, mielenterveys- ja päihdetyö, neuvolatyö, sivistystoimi, sosiaalitoimi, tekninen toimi, seurakunta, eri järjestöt	Etsivä nuorisotyöntekijä, vapaa-aikatoimenjohtaja, mielenterveyshoitaja, 2 työpajan ohjaajaa, koulukuraattori, koulutoimenjohtaja, opettajat, opo, vanhemmat, poliisi, seurakunnan nuorisotyönohjaaja, eri järjestöjen työntekijät, tekninen toimi	Kyselyt ja niiden tulokset

3) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet			
Työikäisten omaehtoisen liikkumisen lisääminen			
Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Työikäiset liikkuvat enemmän	Haastetaan kuntalaiset liikkumaan esim. talven aikana hiihtokilometrit kirjataan "sporttipassiin" Vastuutahot; vapaa-aikatoimi, tekninen toimi, eri järjestöt	Vapaa-aikatoimenjohtaja, kunnossapitotiimi, eri järjestöjen työntekijät	Osallistuminen
Eri työpisteiden työntekijät liikkuvat enemmän	Haasteet eri työpisteet omaehtoisen liikunnan lisäämiseksi, palkitaan paras työpiste Vastuutahot; vapaa-aikatoimi, sosiaalitoimi, sivistystoimi, tekninen toimi	Vapaa-aikatoimenjohtaja, koulutoimenjohtaja, kunnossapitotiimi,	Osallistuminen/sitoutuminen
Uudet liikuntamuodot	Tapahtumia, joissa voi kokeilla eri liikuntalajeja, selvitetään muiden kuntien hyviä käytänteitä, löytyykö niistä Simon kunnassa toteutettavaksi Vastuutahot; vapaa-aikatoimi, tekninen toimi, eri järjestöt, seurakunta	Vapaa-aikatoimenjohtaja, kunnossapitotiimi, eri järjestöjen työntekijät, seurakunnan työntekijät	Kävijämäärät
Liikuntaneuvojan palkkaaminen, vähän liikkuvien henkilöiden tavoittamiseksi tehokkaammin.	Kuntaan palkataan yhdessä terveystoimen kanssa 1 liikuntaneuvoja, kuntalaisten liikuntamotivaation herättämiseksi. Vastuutahot; terveystoimi, vapaa-aikatoimi, tekninen toimi, Kivalo - opisto, eri järjestöt.	Liikuntaneuvoja, työterveyshoitaja, kunnossapitotiimi, vapaa-aikatoimenjohtaja, diabeteshoitaja, mielenterveyshoitaja	Liikuntaryhmät, kampanjat, lisääntynyt liikkuminen.

4) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet			
Ikäihmiset ja liikunta			
Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Ikäihmisten liikunnan lisääminen	Liikuntatapahtumat Vastuutahot; tekninen toimi, vapaa-aikatoimi, sivistystoimi, vanhuspalvelut, eri järjestöt, seurakunta	Kunnossapitotiimi, vapaa-aikatoimenjohtaja, opettajat/oppilaat, vanhuspalveluiden työntekijät, eri järjestöjen työntekijät, seurakunnan työntekijät	Kävijämäärät
Esteettömyys	Järjestää esteettömät ja turvalliset liikuntaympäristöt, joissa on otettu huomioon ikääntyvien mahdolliset toimintakyvyn rajoitteet Vastuutahot; tekninen toimi, vapaa-aikatoimi, eri järjestöt	Kunnossapitotiimi, vapaa-aikatoimenjohtaja, eri järjestöjen työntekijät	

5) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet			
Mielenterveys- ja päihdetyö			
Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien toimintakyvyn edistäminen	Järjestetään päivittäistä päivätoimintaa siihen soveltuvassa tilassa. Kuntoutujia aktivoidaan omatoimisuuteen. Vastuutahot; mielenterveys- ja sosiaalityö yhteistyössä mm. srk:n ja kolmannen sektorin kanssa.	Mielenterveystyöntekijä, päivätoiminnan ohjaaja, srk, vapaaehtoistyö	
Tarpeenmukaisten asumuspalvelujen järjestäminen mielenterveys- ja päihdekuntoutujille ja erilaisissa elämän kriiseissä oleville.	Tarvittaessa on tarjolla myös nopealla aikataululla järjestettyä tuettua asumista(ns. kriisiasuntoja kalustettuina). Maksuhäiriöisten asumisen turvaaminen. Vastuutahot; mielenterveys- ja päihdetyö, sosiaalitoimi, tekninen toimi	Mielenterveystyöntekijä, päivätoiminnan/tuetun asumisen ohjaaja, sosiaalityöntekijä, tekninen toimi	
Eri toimijoiden välinen vuorovaikutus on perhekeskeistä, avointa ja toisia kunnioittavaa. Perheiden haasteisiin puututaan riittävän varhain.	Yhteistyön lisääminen ja tiivistäminen eri toimijoiden välillä. Kouluttaminen perhekeskeisyyteen ja avoimeen dialogisuuteen Vastuutahot; mielenterveystyöntekijät yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Mielenterveystyöntekijät yhteistyökumppaneineen. Mahdollisesti ulkopuolinen kouluttaja	

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

6. Valtuustokausittaisen hyvinvointikertomuksen hyväksyminen

Hyväksytty valtuustossa osaksi kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua
pv.kk.vvvv

Liite 1

Lyhyt ohje sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattoriosion tulkintaan

MUUTOS-SARAKKEEN TULKINTA:

Nuolen suunta: Muutoksen suunta viiden vuoden takaiseen arvoon verrattuna

- Alaspäin = Indikaattorin saama arvo on vähentynyt (muutos alaspäin)
- Ylöspäin = Indikaattorin saama arvo on kasvanut (muutos ylöspäin)
- Vaakataso = Muutosta ei ole tapahtunut suuntaan eikä toiseen
- Jos viiden vuoden takaista arvoa ei ole, ohjelma vertaa automaattisesti neljän vuoden takaiseen arvoon, ja jos sitäkin ei ole, kolmen vuoden takaiseen arvoon jne.

Nuolten määrä: Mitä enemmän nuolia, sitä suurempi muutos verrattuna viiden vuoden takaiseen arvoon

- Yksi nuoli: Muutoksen suuruus on 5-9,9 prosenttia
- Kaksi nuolta: Muutoksen suuruus on 10-14,9 prosenttia
- Kolme nuolta: Muutoksen suuruus on vähintään 15 prosenttia

Nuolen väri: Onko muutos myönteinen vai kielteinen?

- **Vihreä väri:** Muutos on arvioitu / arvotettu **myönteiseksi asiaksi**
- **Punainen väri:** Muutos on arvioitu / arvotettu **kielteiseksi asiaksi**
- Harmaa väri: Muutosta ei ole arvotettu kielteiseksi tai myönteiseksi (= ei otettu kantaa, onko arvon nousu hyvä vai huono asia).

Kysymysmerkki: Vertailun mahdollistavaa arvoa ei ole (esim. tietoa ei ole kerätty aiemmin).

Teema	Perusindikaattori	Oma kunta tai alue		Vertailukohde 1	Vertailukohde 2
		Arvo	Muutos		
Osallisuus	Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % (2012) Info	53,7	↓	55,4	56,2
Terveys ja toimintakyky	Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioidu (2012) Info	107,6	↔	98,2	97
Turvallisuus	Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1000 asukasta (2012) Info	7,4	↑↑↑	10	8,9
Asuminen ja ympäristö	Asunnottomat yksinäiset / 1 000 asukasta (2012) Info	0,3	↓↓↓	1,2	1,5

VERTAILUALUE-SARAKKEEN TULKINTA:

(Tämä ohje pätee silloin, kun Indikaattoreiden asetukset -kohdassa on valittuna "kunta suhteessa vertailukuntaan").

Luvut: Millaisen arvon vertailukunta tai -alue on kyseisestä indikaattorista saanut?

Luvut kertovat, millaisia arvoja kyseinen indikaattori on saanut valitussa vertailukunnassa tai -alueella.

Värit: Onko oman vertailukunnan tai -alueen tilanne parempi kuin vertailukunnassa tai -alueella?

- **Vihreä:** Oman kunnan / alueen tilanne on vähintään 10 % **parempi** kuin vertailukunnan / -alueen
- **Punainen:** Oman kunnan / alueen tilanne on vähintään 10 % **huonompi** kuin vertailukunnan / -alueen
- **Keltainen:** Oman kunnan / alueen tilanne **ei ole huonompi eikä parempi** kuin vertailukunnassa / -alueella (ero on alle 10 %)
- Ei väriä: Indikaattoria ei ole arvotettu (= ei ole määritelty, onko indikaattorin saama pienempi arvo myönteinen vai kielteinen asia)

YHTEENVETO:

Mitä enemmän näissä sarakkeissa on vihreää, sitä parempi on oman kunnan tai alueen tilanne verrattuna vertailukuntiin tai -alueisiin.

Lyhyt ohje sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattoriosion tulkintaan

MUUTOS-SARAKKEEN TULKINTA:

Nuolen suunta: *Muutoksen suunta oman kunnan tai alueen sisällä viiden vuoden takaiseen arvoon verrattuna*

- Alaspäin = Indikaattorin saama arvo on vähentynyt (muutos alaspäin)
- Ylöspäin = Indikaattorin saama arvo on kasvanut (muutos ylöspäin)
- Vaakataso = Muutosta ei ole tapahtunut suuntaan eikä toiseen
- Jos viiden vuoden takaista arvoa ei ole, ohjelma vertaa automaattisesti neljän vuoden takaiseen arvoon, ja jos sitäkään ei ole, kolmen vuoden takaiseen arvoon jne.

Nuolten määrä: *Mitä enemmän nuolia, sitä suurempi muutos on verrattuna viiden vuoden takaiseen arvoon*

- Yksi nuoli: Muutoksen suuruus on 5-9,9 prosenttia
- Kaksi nuolta: Muutoksen suuruus on 10-14,9 prosenttia
- Kolme nuolta: Muutoksen suuruus on vähintään 15 prosenttia

Nuolen väri: *Onko muutos myönteinen vai kielteinen?*

- **Vihreä väri:** Muutos on arvioitu / arvotettu **myönteiseksi asiaksi**
- **Punainen väri:** Muutos on arvioitu / arvotettu **kielteiseksi asiaksi**
- Harmaa väri: Muutosta ei ole arvotettu kielteiseksi tai myönteiseksi (= ei otettu kantaa, onko arvon nousu hyvä vai huono asia).

Kysymysmerkki: Vertailun mahdollistavaa arvoa ei ole (esim. tietoa ei ole kerätty aiemmin).

Teema	Perusindikaattori	Oma kunta tai alue		Vertailukohde 1	Vertailukohde 2
		Arvo	Muutos		
Osallisuus	Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % (2012) Info	53,7	↓	55,4	56,2
Terveys ja toimintakyky	Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu (2012) Info	107,6	↔	98,2	97
Turvallisuus	Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1000 asukasta (2012) Info	7,4	↑↑↑	10	8,9
Asuminen ja ympäristö	Asunnottomat yksinäiset / 1 000 asukasta (2012) Info	0,3	↓↓↓	1,2	1,5
Toimeentulo	Kunnan yleinen pienituloisuusaste (2011) Info	17,2	↑	20,5	19,2

VERTAILUALUE-SARAKKEEN TULKINTA:

(Tämä ohje pätee silloin, kun *Indikaattoreiden asetukset* -kohdassa on valintana "vertailukunta suhteessa kuntaan").

Luvut: *Millaisen arvon vertailukunta tai -alue on kyseisestä indikaattorista saanut?*

Luvut kertovat, millaisia arvoja kyseinen indikaattori on saanut valitussa vertailukunnassa tai -alueella.

Värit: *Onko oman vertailukunnan tai -alueen tilanne parempi kuin vertailukunnassa tai -alueella?*

- **Vihreä:** Oman kunnan / alueen tilanne on vähintään 10 % **huonompi** kuin vertailukunnan / -alueen
- **Punainen:** Oman kunnan / alueen tilanne on vähintään 10 % **parempi** kuin vertailukunnan / -alueen
- **Keltainen:** Oman kunnan / alueen tilanne **ei ole huonompi eikä parempi** kuin vertailukunnassa / -alueella (ero on alle 10 %)
- Ei väriä: Indikaattoria ei ole arvotettu (= ei ole määritelty, onko indikaattorin saama pienempi arvo myönteinen vai kielteinen asia)

SARAKKEIDEN YHTEENVETO:

Mitä enemmän näissä sarakkeissa on vihreää, sitä huonompi on oman kunnan tai alueen tilanne verrattuna vertailukuntiin tai -alueisiin.

Mitä enemmän näissä sarakkeissa on punaista, sitä parempi on oman kunnan tai alueen tilanne verrattuna vertailukuntiin tai -alueisiin.